

V Bruselu dne 27.8.2018
COM(2018) 556 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2018) 556 final of 19.7.2018

Concerns all language versions

Correction of minor clerical errors

The text shall read as follows:

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANCE, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A
SOCIÁLNÍMU VÝBORU, VÝBORU REGIONŮ A EVROPSKÉ INVESTIČNÍ BANCE**

**Příprava na vystoupení Spojeného království z Evropské unie
dne 30. března 2019**

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANCE, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A
SOCIÁLNÍMU VÝBORU, VÝBORU REGIONŮ A EVROPSKÉ INVESTITČNÍ BANCE**

**Příprava na vystoupení Spojeného království z Evropské unie
dne 30. března 2019**

*Rozhodnutí Spojeného království vystoupit z Unie vyvolalo nejistotu, která by mohla mít
rušivé dopady.*

Evropská rada (článek 50), 29. dubna 2017¹

*Evropská rada vyzývá Komisi, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a
bezpečnostní politiku a členské státy, aby pokračovaly v práci s cílem zajistit na všech
úrovních připravenost na důsledky vystoupení Spojeného království, a aby přitom uvážily
všechny možné scénáře.*

Evropská rada (článek 50), 23. března 2018²

*Evropská rada opětovně vyzývá členské státy, orgány Unie a všechny
zúčastněné strany, aby zintenzivnily práce na své připravenosti na všech úrovních a s
ohledem na všechny scénáře.*

Evropská rada (článek 50), 29. června 2018³

Shrnutí:

Vystoupení Spojeného království z Evropské unie má důsledky pro občany, podniky i správní orgány jak ve Spojeném království, tak v Evropské unii. Tyto důsledky sahají od zavedení nových kontrol na (nové) vnější hranici EU přes ukončení platnosti licencí, osvědčení a povolení vydaných ve Spojeném království až po nové podmínky pro předávání údajů.

Evropská unie usilovně pracuje na dosažení dohody o spořádaném vystoupení Spojeného království a se zájmem očekává projednávání rámce budoucích vztahů s touto zemí.

Není však jisté, zda se podaří dohody dosáhnout. A i v případě, že se tak stane, již vztah Spojeného království s Evropskou unií nebude vztahem Unie a členského státu, což přinese zásadní změnu situace.

Každý, koho se to týká, se tedy musí připravit na vystoupení Spojeného království z Evropské unie, k němuž dojde 30. března 2019. Toto sdělení reaguje na výzvu vedoucích představitelů EU-27 ke zvýšení připravenosti na všech úrovních a vyzývá všechny zúčastněné strany, které mohou být vystoupením Spojeného království dotčeny, aby v tomto ohledu již nyní činily potřebná opatření.

¹ <http://www.consilium.europa.eu/media/21745/29-euco-art50-guidelines-cs.pdf>

² <http://www.consilium.europa.eu/media/33495/23-euco-art50-guidelines-cs.pdf>

³ <http://www.consilium.europa.eu/media/35991/29-euco-art50-conclusions-cs.pdf>

1. Souvislosti

Spojené království se rozhodlo vystoupit z Evropské unie

Dne 30. března 2019⁴ vystoupí Spojené království z Evropské unie a stane se třetí zemí.

Bez ohledu na předpokládaný scénář tato situace přinese značné komplikace pro občany, podniky i správní orgány v Unii. Evropská rada opakovaně zdůraznila nutnost přijmout opatření v oblasti připravenosti a 29. června 2018 znovu vyzvala členské státy, orgány Unie a všechny zúčastněné strany, aby zintenzivnily práce na své připravenosti na všech úrovních a s ohledem na všechny scénáře⁵. V tomto sdělení je popsán průběh přípravných prací, jsou nastíněna dosud přijatá opatření v oblasti připravenosti a vymezeny různé budoucí úkoly.

Jednání o dohodě o vystoupení probíhají

Evropská unie a Spojené království v současnosti vyjednávají dohodu o vystoupení. Pokrok ve znění dohody na úrovni vyjednávačů byl prezentován dne 19. března 2018⁶. Uvedený text obsahuje podrobná ujednání o přechodném období, které skončí 31. prosince 2020 (viz níže). Další pokrok byl prezentován ve společném prohlášení vyjednávačů EU a Spojeného království z 19. června 2018⁷. I přes určitý pokrok zůstávají otevřené důležité otázky, včetně zachování ochrany všech zeměpisných označení chráněných ve Spojeném království po dobu, kdy bylo Spojené království členským státem, a norem ochrany osobních údajů předaných do Spojeného království v téže době. Rovněž zůstávají otevřené otázky týkající se probíhající policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Kromě toho dosud nebyly vyřešeny otázky ohledně správy dohody o vystoupení, včetně úlohy Soudního dvora Evropské unie. Navíc nebylo dosaženo žádného pokroku v dohodě na tzv. pojistce, aby se nezávisle na výsledku jednání o budoucích vztazích zabránilo tvrdé hranici na irském ostrově.

Souběžně s návrhem dohody o vystoupení začaly Evropská unie a Spojené království projednávat obsah politického prohlášení, které má vymezit celkové pojetí rámce budoucích vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím.

V současné době se plánuje, že dohodu o vystoupení schválí Evropská unie a Spojené království v říjnu 2018 spolu s politickým prohlášením o budoucích vztazích. Tím by se získal právě dostatek času na dokončení procesu uzavření dohody v Evropské unii (Rada se souhlasem Evropského parlamentu) a její ratifikaci ve Spojeném království.

Uzavření a ratifikace dohody o vystoupení je náročný proces

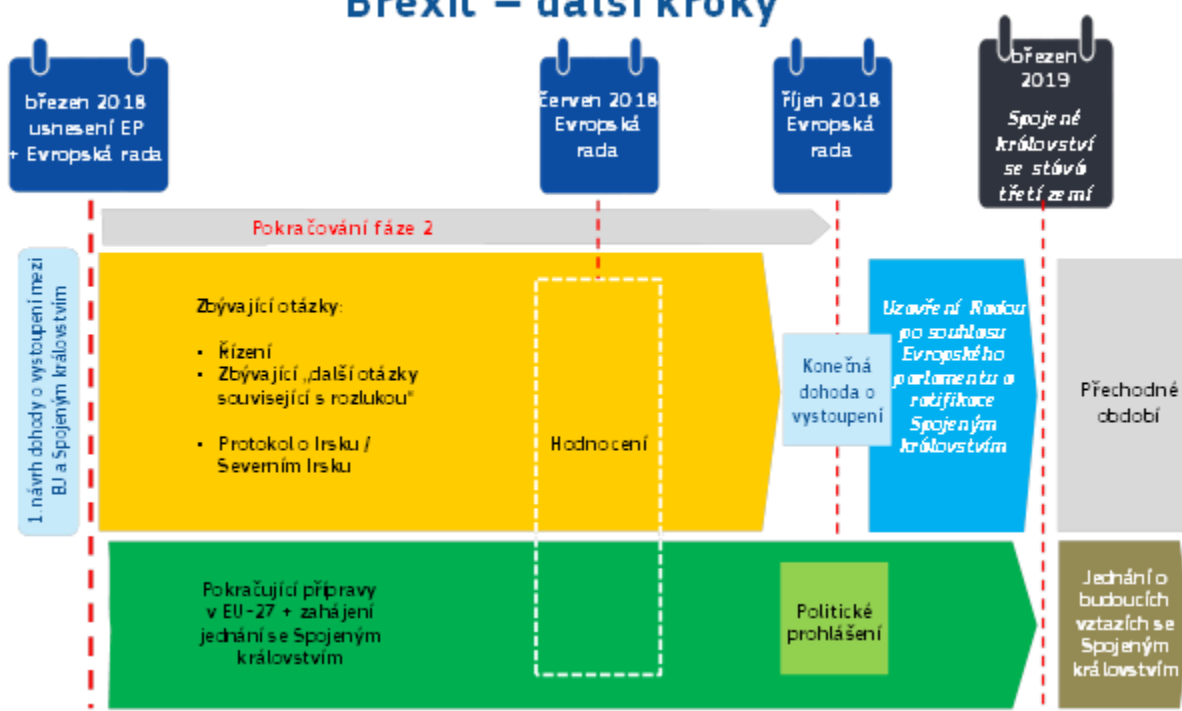
⁴ Spojené království předložilo dne 29. března 2017 oznámení svého záměru vystoupit z Unie podle článku 50 Smlouvy o Evropské unii. To znamená, že pokud nebude v ratifikované dohodě o vystoupení stanoveno jiné datum nebo pokud Evropská rada v souladu s čl. 50 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii jednomyslně po dohodě se Spojeným královstvím nerozhodne, že Smlouvy přestanou platit k pozdějšímu datu, veškeré primární a sekundární právo Unie přestane pro Spojené království platit od 30. března 2019 v 00:00 hodin (SEČ). K tomuto okamžiku Komise neobdržela žádné informace, že by Spojené království mohlo požádat o prodloužení svého členství v EU.

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/06/29/20180629-euco-conclusions-art-50/>

⁶ https://ec.europa.eu/commission/publications/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-0_en

⁷ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint_statement.pdf

Brexit – další kroky

Může nastat přechodné období...

Jestliže Evropská unie a Spojené království schválí návrh dohody o vystoupení, bude v dohodě stanoveno přechodné období od data vystoupení (tj. 30. března 2019) do 31. prosince 2020. Během tohoto přechodného období by předpisy Unie (tzv. *acquis* Unie, které zahrnuje i mezinárodní dohody⁸) ve své aktuální podobě všeobecně platily pro Spojené království a na jeho území, avšak Spojené království by se již neúčastnilo řízení orgánů, institucí a jiných subjektů EU ani jejich rozhodovacích postupů. Přechodné období by tedy poskytlo dalších 21 měsíců přípravy na den, kdy pro Spojené království a na jeho území přestane právo EU platit.

⁸

V přechodném období by Spojené království nadále zůstalo vázáno povinnostmi vyplývajícími z mezinárodních dohod, jichž je EU smluvní stranou. EU oznámí ostatním stranám těchto dohod, že během přechodného období bude Spojené království pro účely těchto dohod považováno za členský stát.

... ale musíme se připravit na všechny scénáře...

Zúčastněné strany i vnitrostátní orgány a orgány EU se musí připravit na dva možné hlavní scénáře:

- Pokud bude dohoda o vystoupení ratifikována před 30. březnem 2019, aby mohla vstoupit v platnost k tomuto dni, přestane právo EU pro Spojené království a na jeho území platit dne **1. ledna 2021**, tj. po uplynutí přechodného období v délce 21 měsíců, jehož podmínky budou stanoveny v dohodě o vystoupení.
- **Nebude-li sjednána** dohoda o vystoupení, nebo **nebude-li** tato dohoda včas **ratifikována** oběma stranami, žádné přechodné období nenastane a právo EU přestane pro Spojené království a na jeho území platit k **30. březnu 2019** (tzv. scénář bez dohody).

I kdyby však dohoda o vystoupení byla ratifikována a dohoda o budoucích vztazích byla úspěšně uzavřena v přechodném období, nebude se jednat o vztahy členského státu a Unie. Evropská rada opakovaně zdůrazňuje, že třetí země nemůže mít stejná práva a požívat stejných výhod jako členský stát. Proto je nesmírně důležitá příprava na situaci, kdy se Spojené království stane třetí zemí, a to i v případě scénáře s nejméně rušivými účinky.

... a každý scénář má různé důsledky

Hlavní důsledky scénáře č. 1: vystoupení dne 30. března 2019 na základě dohody o vystoupení, s přechodným obdobím do 31. prosince 2020

- Spojené království se stane třetí zemí.
- Další platnost práva EU pro Spojené království a na jeho území: právo EU by v přechodném období všeobecně stále platilo.
- Odchod z institucionálních struktur: Spojené království by se ode dne 30. března 2019 již neúčastnilo rozhodovacích postupů EU a nebylo by zapojeno do orgánů EU a do řízení institucí a jiných subjektů EU.
- Řízení přechodného období: orgány EU by nadále hrály stejnou roli při dohledu nad právem EU ve Spojeném království a jeho prosazování ve Spojeném království.
- Jednání o budoucích vztazích: Evropská unie by měla se Spojeným královstvím sjednat dohodu o budoucích vztazích, která by měla být v ideálním případě hotová (dohodnutá, podepsaná a ratifikovaná) na konci přechodného období a měla by platit od 1. ledna 2021.

Hlavní důsledky scénáře č. 2: vystoupení 30. března 2019 bez dohody o vystoupení

- Spojené království se stane třetí zemí a právo Unie přestane platit pro Spojené království i na jeho území⁹.
- Občané: pro občany EU ve Spojeném království ani pro občany Spojeného království v Evropské unii by neplatil žádný speciální režim.
- Hraniční otázky: Evropská unie musí uplatňovat své předpisy a celní sazby na hranicích se Spojeným královstvím jako s třetí zemí, včetně kontrol celních, sanitárních a fytosanitárních norem a ověřování souladu se standardy EU. Doprava mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií by byla vážně zasažena. Celní, sanitární a fytosanitární kontroly na hranicích by mohly způsobovat značné zpoždění, například v silniční dopravě, a stejně tak problémy v přístavech.
- Obchodní a regulační otázky: Spojené království se stává třetí zemí, jejíž vztahy s Evropskou unií se řídí všeobecným mezinárodním právem veřejným, což zahrnuje pravidla Světové obchodní organizace. Zejména v silně regulovaných odvětvích by to ve srovnání se stávající úrovní integrace trhů představovalo významný krok zpět.
- Jednání se Spojeným královstvím: v závislosti na okolnostech, jež vedly k vystoupení bez dohody, se může EU rozhodnout zahájit jednání se Spojeným královstvím jako s třetí zemí.
- Financování z EU: subjekty ze Spojeného království by přestaly být způsobilé tak jako subjekty z Unie k získávání grantů z EU a k účasti v zadávacích řízeních v EU. Pokud nebude v platných právních předpisech uvedeno jinak, zájemci i uchazeči ze Spojeného království by mohli být vyloučeni.

2. Rozdíl mezi připraveností a nouzovým plánováním

Rozvázání vztahu, který se budoval více než čtyřicet let, nevyhnutelně povede k významným změnám v interakci se Spojeným královstvím na všech úrovních, mj. z ekonomického a právního hlediska. Připravenost nemůže těmto změnám, jež plynou z rozhodnutí Spojeného království, zabránit, jejím cílem je však zmírnit jejich dopad. I když Evropská unie vyjednává se Spojeným královstvím řádné vystoupení, jejím cílem je hájit zájmy Unie o 27 členských státech. Občané, podniky i členské státy by se rovněž měli začít připravovat. **Přípravy je proto třeba zintenzivnit okamžitě, na všech úrovních a se zohledněním všech možných výsledků.**

Občané, podniky a členské státy budou dotčeni v různé míře a rozsah rušivých dopadů bude záviset na mnoha faktorech, mimo jiné na tom, zda vstoupí v platnost dohoda o vystoupení, a na budoucích vztazích mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím.

Připraveností se rozumí předvídání všech možných scénářů a posouzení všech příslušných souvisejících rizik, plánování reakce a odezva na případné výsledky. Je třeba podniknout všechny proveditelné a nezbytné kroky k zajištění toho, aby byla naplánována reakce a aby zúčastněné strany a orgány veřejné správy v Unii mohly v co největší míře zmírnit rizika. Na změny, které s sebou odchod Spojeného království nevyhnutelně přinese, se proto musí připravit všichni.

⁹

V důsledku toho se na britské zámořské země a území rovněž přestane vztahovat zvláštní režim, který upravuje přidružení zámořských zemí a území v části čtvrté Smlouvy o fungování Evropské unie.

Při vymezení nutných kroků rozlišuje Komise mezi dvěma různými druhy opatření: opatření v oblasti připravenosti a nouzové plánování.

a) Opatření v oblasti připravenosti

Opatření v oblasti připravenosti jsou opatření, jež bude nutné přijmout v důsledku vystoupení Spojeného království bez ohledu na to, zda bude s touto zemí uzavřena dohoda o vystoupení, či nikoli.

Například pro hospodářské subjekty, které v současné době působí na základě povolení či osvědčení vydaných orgány a subjekty ve Spojeném království, by opatření v oblasti připravenosti mohla zahrnovat podání žádosti o povolení či osvědčení v některém z členských států EU-27, aby měly zajištěn nepřetržitý přístup na trh EU. Členské státy mohou zvážit opatření na zmírnění další administrativní zátěže, jež by vyplynula z nových opatření na ochranu hranic a ze zvýšení počtu žádostí hospodářských subjektů o vydání licence nebo osvědčení ve státech EU-27.

Na úrovni EU lze jako příklad opatření v oblasti připravenosti uvést přemístění decentralizovaných agentur sídlících v Londýně a převedení úkolů z orgánů Spojeného království na orgány zemí EU-27. Tyto kroky jsou nezbytné bez ohledu na případnou dohodu se Spojeným královstvím, protože nelze svěřit třetí zemi plnění těchto unijních úkolů nebo poskytování zázemí subjektům Unie.

b) Nouzové plánování

Přestože právo EU se nemění, nejistota v procesu vyjednávání vyžaduje zmapování všech scénářů.

Nouzové plánování spočívá v předvídání opatření nezbytných ke zmírnění následků, jež by nevyhnutelně nastaly okolo data vystoupení Spojeného království z Unie (30. března 2019), pokud by k němu došlo bez dohody o vystoupení, a tedy bez stanovení přechodného období.

Nouzová opatření by byla v zásadě dočasná a trvala by pouze do provedení nezbytných dlouhodobých úprav. Tato opatření nemohou dosáhnout stejných výsledků jako spořádané vystoupení sjednané prostřednictvím dohody o vystoupení a nedokázala by znovu nastolit současnou situaci, kdy je Spojené království členským státem.

Nouzové plánování pro případ nejhoršího možného vývoje není znakem nedůvěry v jednání. Komise věnuje na dosažení dohody velké množství prostředků a vynakládá na něj obrovské úsilí. Dohoda zůstává naším cílem, výsledky jednání však nelze předvídat.

Nouzová opatření by nemusela nutně zahrnovat legislativní opatření na úrovni EU a v závislosti na oblasti působnosti by mohla spadat do odpovědnosti členských států. Například v oblasti cel by v zásadě nebylo nutné měnit celní kodex Unie, protože ten již obsahuje pravidla týkající se třetích zemí. Mohou však být nezbytná nouzová opatření, která provedou jednotlivé členské státy s cílem zamezit riziku dlouhých front vozidel čekajících na proclení. V právním rámci celního kodexu Unie by měla být vypracována nouzová opatření, která by byla koordinovaně prováděna.

3. Kdo se má připravit?

Připravenost na vystoupení Spojeného království z Evropské unie se neomezuje na orgány Evropské unie. Jedná se o společné úsilí na unijní, celostátní, regionální a místní úrovni, které se týká rovněž hospodářských subjektů. Aby bylo možno se na vystoupení připravit a zmírnit nejhorší dopady případného scénáře bez dohody, musí všichni aktéři převzít svůj díl odpovědnosti.

Především se musí připravit soukromí aktéři, hospodářské subjekty a odborníci.

Ačkoliv se může zdát, že se vystoupení Spojeného království odehrává na vysoké a poněkud abstraktní úrovni mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií, jeho důsledky pro občany, odborníky a hospodářské subjekty budou velmi reálné. Ekonomiky členských států jsou úzce propojeny díky jednotnému trhu, jenž se vyznačuje integrovanými přeshraničními dodavatelskými řetězci a poskytováním četných služeb přes hranice. Na takové hospodářské subjekty tedy může mít vystoupení značný dopad.

Je důležité, aby se podniky všech velikostí, včetně malých a středních, připravily a již nyní začaly podnikat určité kroky. **Soukromí aktéři, hospodářské subjekty a odborníci musí převzít odpovědnost za svou individuální situaci a do 30. března 2019 vyhodnotit možné dopady scénáře bez dohody na svůj obchodní model, učinit potřebná ekonomická rozhodnutí a podniknout a finalizovat všechny potřebné administrativní kroky. Na tento den by se měli připravit i občané, kteří budou vystoupením Spojeného království dotčeni, i státní správy, které jim slouží.**

Případné otázky je třeba adresovat příslušným orgánům. Průmyslová sdružení působící v celé EU i v jednotlivých státech či regionech hrají klíčovou úlohu při předávání informací o potřebných přípravách svým členům, zejména malým a středním podnikům. Velvyslanectví, konzuláty a služby pro obyvatelstvo plní podobnou roli, pokud jde o informování občanů.

V tomto ohledu je třeba připomenout, že regulační rámec EU platný pro třetí země již existuje a měl by být zúčastněným stranám znám. Tento regulační rámec se ke dni vystoupení nemění. Komise zveřejňuje oznámení (viz níže a příloha), aby připomněla pravidla platná od okamžiku, kdy se Spojené království stane třetí zemí.

Orgány veřejné správy sice mohou poskytovat podporu a poradenství s cílem co nejvíce vyjasnit právní režim, kterým se budou řídit vztahy mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím, a provést nezbytné změny právního rámce, aby nadále hladce fungoval v Evropské unii 27 členských států, avšak právní rámec nemůže být adaptován tak, aby zohledňoval každou jednotlivou a specifickou obchodní situaci.

Mnoho společností přesídluje do EU-27 nebo rozšiřuje své podnikání v těchto zemích. Jiné společnosti varovaly před dopadem chaotického brexitu na jejich činnost či obchodní model.

Některé společnosti si budou například muset namísto povolení ze Spojeného království opatřit povolení vydané orgánem či subjektem v EU-27. V případě individuálních odborníků může být nutné, aby osvědčení získané ve Spojeném království vyměnili za osvědčení vydané v členském státě EU-27 nebo aby v některém členském státě EU-27 požádali o uznání odborné kvalifikace získané ve Spojeném království. Proto jsou prostřednictvím oznámení

určeným zúčastněným stranám (viz níže) vyzývání k co nejrychlejšímu podniknutí potřebných opatření.

Evropská unie, celostátní a regionální orgány a obchodní organizace zveřejnily podkladové informace a vypracovaly nástroje, jež mají jednotlivcům a podnikům pomoci, ovšem je třeba vyvinout další úsilí a zaměřit se zejména na malé a střední podniky.

Přechod od obchodování uvnitř EU na obchodování se Spojeným královstvím jako s třetí zemí: příprava na nové postupy

Obchodníci působící v mezinárodním obchodním styku jsou informováni o tom, co obchod s třetími zeměmi mimo Evropskou unii zahrnuje z hlediska celních prohlášení, sanitárních a fytosanitárních kontrol atd. Jsou jim rovněž známy podmínky nutné pro dovoz produktů pocházejících ze třetích zemí na jednotný trh Unie, například pokud jde o dovozní formality či soulad s platnými právními předpisy Unie a postupy posuzování shody. Mnoho společností však s obchodem se třetími zeměmi nemá žádnou zkušenost, neboť obchodují pouze v rámci jednotného trhu bez hranic. Informování těchto společností je proto zvláště akutní, protože právě jim způsobí vystoupení Spojeného království z Unie největší těžkosti: budou muset začít používat postupy, na něž nejsou zvyklé, ale jež jsou pro obchod se třetími zeměmi povinné¹⁰.

Informace o obchodování se třetími zeměmi jsou k dispozici na internetových stránkách Komise¹¹. Vlády některých členských států, například Rakouska, Irska a Nizozemska, kromě toho zřídily speciální internetové stránky, které mají společně pomoci vyhodnotit dopad anebo nové postupy, které budou muset používat po vystoupení Spojeného království z EU (viz níže).

Členské státy a celostátní a regionální orgány hrají důležitou úlohu...

Skutečnost, že se Spojené království stane třetí zemí, bude mít zásadní dopad na Evropskou unii jako celek, ovšem dopad brexitu na jednotlivé členské státy se bude významně lišit podle toho, zda se nacházejí v blízkosti Spojeného království a jak úzké s ním mají hospodářské vazby, např. pokud jde o sdílenou infrastrukturu nebo kontrolu pohybu zboží a osob.

Členské státy sdílejí normotvornou pravomoc s Evropskou unií v mnoha oblastech politiky a jejich celostátní a regionální orgány mají na starost provádění a prosazování *acquis* Unie. Bude zapotřebí úprava vnitrostátních pravidel a pokynů pro zúčastněné strany a také významné investice do zaměstnanců a infrastruktury (např. v souvislosti s celními, sanitárními a fytosanitárními kontrolami na hranicích, v orgánech zabývajících se zvláštními postupy atd.). Do příprav by se měly zapojit regionální orgány, zejména ty zákonodárné, ale také místní orgány.

Podrobnosti a praktické otázky týkající se připravenosti probírají odborníci 27 členských států EU na odborných technických seminářích pořádaných Komisí. Tyto neformální semináře jsou platformou, kde může Komise vysvětlovat například obsahy oznámení a dát členským státům

¹⁰ Sanitární a fytosanitární otázky byly projednány s průmyslovými sdruženími EU na zasedání poradní skupiny pro potravinový řetězec a zdraví zvířat a rostlin dne 1. června 2018.

¹¹ <http://madb.europa.eu/madb/servicesForSME.htm> – na tyto stránky budou včas doplněny informace týkající se Spojeného království v závislosti na výsledku jednání.

prostor, aby vyjádřily své obavy či dotazy a sdílely osvědčené postupy. Výrazně tak napomáhají k nalezení celoevropských řešení konkrétních aspektů.

Kromě rozhovorů na úrovni EU provedly některé členské státy komplexní prověření svých vnitrostátních potřeb, pokud jde o legislativní změny a další úpravy svých právních nástrojů. Některé členské státy vyvinuly nástroje pro podporu svých hospodářských subjektů v přípravě na vystoupení Spojeného království z EU.

Na irských internetových stránkách „*prepareforbrexit.com*“ mohou malé a střední podniky posoudit, nakolik se jich brexit dotkne, a najít informace o souvisejících akcích a podpoře. Irsko rovněž poskytuje malým a středním podnikům finanční podporu až 5 000 EUR na výdaje související s připraveností na brexit (tj. na přípravu plánů, účast na souvisejících akcích, navazování nových kontaktů, pokud je potřeba najít nové dodavatele, apod.).

Nizozemské orgány vytvořily internetový „*Brexit impact scanner*“, který mohou malé a střední podniky využít k tomu, aby posoudily, nakolik jsou vystaveny případným problémům souvisejícím s vystoupením Spojeného království z EU.

... společně s orgány EU, Evropskou komisí a agenturami EU

Evropská unie zastřešuje suverenitu členských států, čímž vytváří soudržný rámec pro fungování členských států a zúčastněných stran. Avšak ačkoli má Evropská unie v některých oblastech (např. v oblasti cel, obchodu, rybolovu) výlučnou normotvornou pravomoc a v jiných oblastech (např. vnitřní trh, doprava, energetika, bezpečnost) sdílenou pravomoc s členskými státy, jsou její pravomoci pro přijetí opatření v oblasti připravenosti a nouzových opatření v mnoha případech omezeny na osvětu a usnadňování jednání a přípravných akcí dotčených stran.

Komise určila několik pracovních oblastí, které spadají do její oblasti působnosti.

a) Legislativní změny a ostatní nástroje

První pracovní oblast spočívá v komplexním **prověření *acquis* Unie** s cílem určit opatření, která je třeba přijmout k řešení situace v různých odvětvích a oblastech politik, aby se zajistilo, že budou pravidla EU po odchodu Spojeného království i nadále bez problémů fungovat v Unii 27 členských států.

V první fázi se Komise zaměřila na nezbytné legislativní změny, které mají Evropský parlament a Rada přijmout, a určila osm opatření, kde budou úpravy potřeba bez ohledu na výsledek jednání o vystoupení¹². Vzhledem k harmonogramu je nutné, aby bylo u těchto legislativních návrhů rychle dosaženo pokroku a aby k jejich přijetí došlo v dostatečném předstihu před 30. březnem příštího roku.

Je důležité zdůraznit, že není z právního hlediska nutné měnit nebo odstranit ve stávajících právních předpisech EU všechny odkazy na Spojené království nebo jeho orgány a aktéry.

¹²

https://ec.europa.eu/info/files/brexit-legislative-preparedness-proposals_en

Tyto odkazy se totiž po vystoupení stanou zastaralými a nadbytečnými. Příslušné změny lze provést v okamžiku, kdy budou dotčené právní akty přezkoumávány a aktualizovány v budoucnosti z jiných důvodů.

Kromě toho může Komise přijmout další nezbytná opatření prostřednictvím zmocnění, jež obdržela od Evropského parlamentu a Rady v rámci základních legislativních nástrojů, aby mohla přijímat prováděcí akty nebo akty v přenesené pravomoci. Tato oblast je v současné době předmětem hloubkového přezkumu prováděného Komisí.

Příklady legislativních změn potřebných v důsledku vystoupení Spojeného království z EU

- Návrh na rozdělení celních kvót mezi Spojené království a EU-27 uvedených v listině Světové obchodní organizace pro Unii. K tomuto návrhu je připojeno doporučení pro mandát k jednání udělený Radou s cílem pokračovat v jednání s ostatními členy WTO (Rada tento mandát přijala dne 26. června 2018). Rozdělení je nezbytnou úpravou, aby byla zajištěna právní jistota a trvalý hladký průběh dovozu v rámci celních kvót jak pro Unii 27 států, tak pro Spojené království¹³.
- Návrh nařízení, kterým se doplňují právní předpisy EU o schvalování typu v oblasti motorových vozidel atd. To umožní držitelům schválení typu vydaných ve Spojeném království podat žádost o nové schválení typu u schvalovacích orgánů EU-27 pro tytéž typy na základě dokumentace a zkušebních protokolů předložených v souvislosti s předchozími schváleními typu vydanými ve Spojeném království¹⁴.
- Pokud jde o energetickou účinnost, převod cíle Unie na rok 2030 (vyjádřený v procentech) na absolutní hodnoty bude muset být upraven, aby se zohlednilo vystoupení Spojeného království z EU.
- Změna stávajícího nařízení, které uvádí seznam zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic členských států vízum, a zemí, jejichž státní příslušníci jsou osvobozeni od vízové povinnosti při pobytu v trvání nejvýše tří měsíců. Spojené království bude muset být zařazeno na jeden, nebo druhý seznam¹⁵.
- Návrh na změnu nařízení o nástroji pro propojení Evropy, jehož cílem je upravit vymezení severomořsko-středomořského koridoru a navrhnout novou námořní trasu, která propojí Irsko s kontinentální částí koridoru.
- Návrh na změnu nařízení o společných pravidlech a normách pro subjekty pověřené inspekcemi a prohlídkami lodí, aby se zajistilo převedení úkolu podílet se na pravidelném hodnocení dvou uznaných subjektů ze Spojeného království na EU-27.

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby tyto návrhy týkající se vystoupení Spojeného království z EU projednaly přednostně.

¹³ COM(2018) 312 final.

¹⁴ COM(2018) 397 final.

¹⁵ Toto rozhodnutí učiní Rada v závislosti na výsledku jednání.

b) Oznámení týkající se připravenosti vypracovaná útvary Komise

V oblastech, v nichž musí členské státy nebo zúčastněné strany přijmout opatření, zahájila Komise osvětu na konci roku 2017 zveřejněním velkého počtu **technických oznámení**, která stanoví právní a praktické důsledky vystoupení Spojeného království z EU. Tato oznámení připravily útvary Komise, v případě potřeby ve spolupráci s příslušnými agenturami EU. Všechna jsou zveřejněna na internetových stránkách Europa¹⁶, a jsou tedy veřejně dostupná.

V oznámeních jsou uvedeny situace, které nastanou v dotyčném odvětví po vystoupení Spojeného království z EU. Oznámení se zakládají výhradně na skutkové a právní situaci, ke které by došlo po vystoupení v případě neexistence dohody o vystoupení, a neobsahují žádný výklad ohledně výsledku jednání nebo jeho dopadu na pravidla v konkrétním odvětví. Pokud se právní situace změní v důsledku uzavření dohody o vystoupení se Spojeným královstvím nebo v důsledku změny dotčených právních předpisů, budou uvedená oznámení upravena nebo zrušena, pokud již nebudou relevantní.

Komise dosud zveřejnila 68 takových oznámení, která se týkají například oblastí zdraví a bezpečnosti potravin, dopravy, finanční stability a finančních služeb, životního prostředí, vnitřního trhu, cel, civilního soudnictví, práva společností a odborných kvalifikací. V několika oblastech jsou k oznámením připojeny otázky a odpovědi zveřejněné na internetových stránkách jednotlivých generálních ředitelství a útvarů Komise nebo agentur EU.

c) Proces přemístění agentur a subjektů EU

Institucionální záležitosti a rozpočtové otázky jsou dalšími důležitými oblastmi, v nichž Komise prověřuje potřeby a v některých případech již podnikla nezbytné kroky. Příkladem je přemístění dvou **agentur se sídlem v Londýně**: Evropské agentury pro léčivé přípravky a Evropského orgánu pro bankovníctví, které se k 30. březnu 2019 přestěhují a budou pracovat v Amsterdamu, resp. v Paříži.

Existují další podobné případy, kdy je v důsledku vystoupení Spojeného království z EU zapotřebí **přemístění nebo převedení úkolů**, například přemístění bezpečnostního střediska systému Galileo nebo převedení úkolů referenčních laboratoří EU se sídlem ve Spojeném království příslušných pro některé nákazy zvířat a bezpečnost potravin na laboratoře v členských státech EU-27. Toto přemístění a převedení práce bude třeba dokončit do 30. března 2019, jelikož, jak již bylo uvedeno, i v případě přijetí přechodných ujednání nebude možné svěřit třetí zemi plnění těchto unijních úkolů nebo poskytování zázemí subjektům Unie po datu jejího vystoupení z EU.

d) Ostatní oblasti činnosti

Komise se rovněž věnuje dalším oblastem činnosti, včetně velmi praktického aspektu vnitřní připravenosti, konkrétně odpojení a úpravy **databází a systémů IT** a dalších platform pro komunikaci a výměnu informací, k nimž by Spojené království již nemělo mít přístup.

Dále Komise analyzuje potřeby týkající se **vnější připravenosti**, mimo jiné důsledky vystoupení pro mezinárodní dohody, jichž je EU (sama o sobě, společně s členskými státy EU

¹⁶

https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_cs

nebo prostřednictvím členských států EU) stranou a které se uplatňují v celé řadě oblastí politik, na něž se vztahují právní předpisy Unie. EU má v úmyslu informovat své mezinárodní partnery o vystoupení Spojeného království, jakmile bude mít dostatečnou jistotu ohledně výsledků probíhajících jednání o vystoupení Spojeného království.

Bude také uzavřeno zastoupení Komise ve Spojeném království a bude otevřena **delegace Evropské unie** ve Spojeném království, a to dne 30. března 2019.

4. Závěr

Příprava na vystoupení Spojeného království z Evropské unie se bez ohledu na jeho podobu týká všech. Vystoupení změní vztahy a bude mít významný vliv na občany a podniky v celé EU 27 členských států, přičemž některé aspekty nebude možné napravit.

Je proto důležité, aby byla včas přijata nezbytná opatření a aby všichni – občané, podniky, členské státy i orgány EU – učinili potřebné kroky, a tím se připravili a minimalizovali negativní dopad, který bude toto vystoupení mít.

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby upřednostnily legislativní návrhy, které se týkají vystoupení, a příslušné akty tak mohly vstoupit v platnost do data vystoupení.

Komise bude ve své činnosti týkající se připravenosti pokračovat a ještě ji jako nejvyšší prioritu zintenzivní. Je připravena přizpůsobit se vývoji jednání, aby co nejlépe sloužila 27 členským státům a jejich občanům i podnikům. Situaci přezkoumá po zasedání Evropské rady (článek 50) v říjnu 2018.

Odvětvové příklady úkolů a opatření v oblasti připravenosti

Doprava včetně letectví – připravenost na brexit

V závislosti na způsobu dopravy (letecká, silniční, železniční, námořní či vnitrozemská vodní) stanoví EU pravidla pro bezpečnost, ochranu před protiprávními činy a přístup na trh EU. Tato pravidla obvykle rozlišují mezi provozovateli z EU a provozovateli ze třetích zemí a poskytují přístup těm, kdo splňují požadavky EU.

Dopravní podniky v EU by měly pečlivě posoudit, zda bude mít změna statusu Spojeného království z členského státu na třetí zemi dopad na jejich činnost, a měly by přijmout nezbytná opatření v oblasti připravenosti.

Komise zveřejnila deset oznámení týkajících se oblasti dopravy (letecká doprava, bezpečnost letectví, ochrana letectví a námořního odvětví před protiprávními činy, silniční doprava, železniční doprava, kvalifikace námořníků, námořní doprava, ochrana spotřebitele a práv cestujících, vnitrozemské vodní cesty, průmyslové výrobky), která jasně stanoví důsledky vystoupení Spojeného království z právního a regulačního rámce EU (např. v oblasti bezpečnosti letectví) v případě neexistence zvláštního ujednání, a tím zajistila zúčastněným stranám požadovanou jasnost ohledně výchozí situace, které se mají podle doporučení přizpůsobit.

Komise v dohledné budoucnosti přijme dva návrhy na změnu stávajících nařízení, u nichž budou změny nutné v každém případě. Změna nařízení o uznávání subjektů pověřených úkoly v oblasti inspekcí a prohlídek lodí na úrovni Unie zvýší právní jistotu, zajistí kontinuitu činnosti dotčených vlastníků lodí a zachová konkurenceschopnost vlajek členských států EU-27. Cílem návrhu na změnu nařízení, kterým se vytváří nástroj pro propojení Evropy, je napravit situaci po vystoupení Spojeného království, kdy se jeho dopravní infrastruktura již nebude nacházet v Unii, aby se zajistilo nepřetržité propojení sítě EU.

Cla – připravenost na brexit

Až se Spojené království stane třetí zemí a nebude-li uzavřena dohoda, která stanoví jiná pravidla, budou muset celní správy v EU, tj. vnitrostátní celní orgány, uplatňovat pravidla EU pro vývoz do Spojeného království a dovoz z něj. To znamená, že budou platit celní formality, které se v současnosti vztahují na obchod se zeměmi mimo EU, včetně předkládání celních prohlášení pro přepravu zboží a souvisejících kontrol k zajištění souladu. Bude třeba zohlednit cla a daně (zejména DPH a spotřební daně). To bude představovat rozdíl oproti současné situaci, kdy se na hranicích žádné takové formality ani poplatky na obchod mezi Spojeným královstvím a zbytkem EU nevztahují.

Celní formality mají důsledky pro podniky v podobě dalších požadavků na dokumentaci a údaje, pro celní orgány v podobě zpracování a kontroly a pro podniky i celní orgány v podobě požadavků na infrastrukturu, včetně IT a fyzické infrastruktury, aby byly možné náležité kontroly založené na rizicích.

Všechny dotčené zúčastněné strany by se měly připravit na situaci, kdy bude přeprava zboží ze Spojeného království a do něj podléhat celním režimům a kontrolám.

Vnitrostátní správní orgány začaly s přípravou na tuto novou situaci, zejména plánováním nábory nových pracovníků.

Komise zatím pečlivě prověřuje stávající právní rámec a jeho uplatňování. Současně se zveřejňováním oznámení určených zúčastněným stranám zaměřuje svoji činnost rovněž na upozorňování členských států na povinnosti vyplývající z práva EU, pokud jde o obchod se třetími zeměmi. S členskými státy EU-27 se pořádají technické semináře ke zvýšení informovanosti a k identifikaci konkrétních aspektů a rovněž probíhají jednání týkající se obchodních zájmů, zejména prostřednictvím kontaktní skupiny Komise pro obchod.

Celní orgány EU jsou do značné míry závislé na propracovaných a společných systémech IT. Komise zahájila proces, který má zajistit, aby bylo možné provést vhodné změny jak na úrovni EU, tak v členských státech, kterými se zohlední změna statusu Spojeného království.

Komise v neposlední řadě také napomáhá přistoupení Spojeného království k Úmluvě o společném tranzitním režimu. To by bylo důležitým opatřením k usnadnění obchodu, které by umožnilo poměrně volný pohyb zboží pod celním dohledem v různých jurisdikcích, což je obzvláště relevantní v případě zboží, které prochází přes Spojené království z jedné části EU do jiné.

Finanční služby – připravenost na brexit

Během let se Spojené království obecně, a zejména londýnská City staly důležitým střediskem finančních služeb, a to i díky jednotnému trhu. Řada hospodářských subjektů, včetně těch ze třetích zemí, se usadila ve Spojeném království a působí v ostatních oblastech jednotného trhu na základě práv plynoucích z pasportizace, která jsou zakotvena v právních předpisech EU týkajících se finančních služeb.

Tato práva plynoucí z pasportizace po vystoupení zaniknou. To znamená, že poskytování finančních služeb ze Spojeného království do EU-27 bude upraveno režimy pro třetí země vymezenými v právu EU a ve vnitrostátních právních rámcích příslušných členských států zákazníků v EU. Nebude možnost přístupu na jednotný trh. Hospodářské subjekty ve všech odvětvích finančních služeb se musí na tento scénář připravit, pokud chtějí zajistit, aby nedošlo k narušení jejich současného obchodního modelu a aby mohli svým klientům nadále poskytovat služby. Pokud jde o smlouvy, v této fázi se nezdá, že by existoval obecný problém ohledně kontinuity smluv, neboť povinnost plnit stávající závazky může pokračovat v zásadě i po vystoupení. Je však třeba posoudit každý typ smluv zvlášť.

Komise zveřejnila v této oblasti osm oznámení. Evropské orgány dohledu poskytly vnitrostátním příslušným orgánům a účastníkům trhu rozsáhlé doplňkové pokyny prostřednictvím řady stanovisek. Komise rovněž navrhla změny některých stávajících ujednání v oblasti dohledu s cílem zohlednit případné dopady vystoupení Spojeného království na finanční stabilitu. Spolunormotvůrci se vyzývají, aby tyto návrhy¹⁷ přijali co nejrychleji.

¹⁷

COM(2017) 331 final a COM(2017) 536 final.

S ohledem na možné dopady na finanční stabilitu byla zřízena technická pracovní skupina, již spolupředsedají Bank of England a Evropská centrální banka. Tato skupina se na svých pravidelných zasedáních soustředí na řízení rizik v oblasti finančních služeb v období kolem 30. března 2019. Na analýze konkrétních aspektů se podílejí i další orgány. Skupina bude podávat zprávy o své činnosti Komisi a odpovědnému orgánu ve Spojeném království.

Bezpečnost potravin – připravenost na brexit

Až se Spojené království stane třetí zemí a nebude-li uzavřena dohoda, která stanoví jiná pravidla, budou se na Spojené království jako na všechny ostatní třetí země vztahovat přísná pravidla EU týkající se sanitárních a fytosanitárních podmínek a kontrol zvířat, rostlin a produktů živočišného a rostlinného původu.

Pro dovoz zvířat, rostlin a produktů živočišného a rostlinného původu ze Spojeného království do Evropské unie budou platit tato pravidla:

- Obchod se bude moci uskutečnit, jakmile budou stanoveny sanitární a fytosanitární podmínky pro příslušné zemědělsko-potravinářské produkty a odpovídající požadavky na certifikaci a kontrolu.
- Budou muset být zavedeny fyzické infrastruktury, aby veškeré přemísťování živých zvířat a živočišných produktů (včetně potravin živočišného původu) a určitých rostlin a rostlinných produktů probíhalo přes stanoviště hraniční kontroly v námořních přístavech, na letištích nebo na pozemních hranicích, jak to vyžadují pravidla EU. Je možné, že bude nutné zvýšit kapacitu stávajících stanovišť a že budou zapotřebí i nová stanoviště.

Bylo zveřejněno deset oznámení s cílem zvýšit informovanost hospodářských subjektů. Rovněž byl uspořádán odborný technický seminář za účasti zástupců členských států EU-27 a setkání se zúčastněnými stranami.

Léčivé přípravky – připravenost na brexit

Právní předpisy EU v oblasti léčivých přípravků vyžadují, aby byl držitel rozhodnutí o registraci léčivého přípravku usazen v EU. Kromě toho jsou léčivé přípravky vyrobené ve třetí zemi při dovozu podrobeny zvláštním kontrolám.

Držitelé rozhodnutí o registraci a účastníci dodavatelského řetězce se musí na tuto situaci připravit, zejména zajištěním dostupnosti nezbytných testovacích zařízení v EU.

Útvary Komise v úzké spolupráci s Evropskou agenturou pro léčivé přípravky vydaly jako vodítko jedno oznámení a několik dalších dokumentů s otázkami a odpověďmi. Kromě toho byl uspořádán odborný technický seminář za účasti zástupců členských států EU-27 a setkání se zúčastněnými stranami. Evropská agentura pro léčivé přípravky kromě toho v rámci svého širšího plánování připravenosti provádí průzkum kritických léčivých přípravků.

Osobní údaje – připravenost na brexit

V současné době mohou osobní údaje volně proudit mezi členskými státy EU, pokud je dodržováno obecné nařízení o ochraně osobních údajů (nařízení 2016/679). Jakmile přestane právo EU platit pro Spojené království, bude i nadále možné osobní údaje z EU do Spojeného království předávat, ale bude to podléhat zvláštním podmínkám stanoveným v právu EU.

Společnosti a orgány členských států, které v současnosti předávají osobní údaje do Spojeného království, by si proto měly být vědomy, že již půjde o „předávání“ osobních údajů do třetí země, a měly by zjistit, zda to bude možné podle příslušných ustanovení právních předpisů EU. Pokud je úroveň ochrany osobních údajů ve Spojeném království v zásadě rovnocenná úrovni EU, mohla by Komise přijmout rozhodnutí o odpovídající ochraně, které umožní předávání osobních údajů do Spojeného království bez omezení. Toto rozhodnutí však může být přijato až poté, co se Spojené království stane třetí zemí. Společnosti by proto měly posoudit, zda je v případě neexistence rozhodnutí o odpovídající ochraně potřeba přijmout opatření, díky nimž bude toto předávání i nadále možné. Úřady členských států pro ochranu osobních údajů by měly společně v tomto úsilí pomoci.

Odborné kvalifikace – připravenost na brexit

Právo EU umožňuje snazší uznávání odborných kvalifikací získaných občany EU v jiných členských státech EU.

Občané, kteří jsou držiteli odborné kvalifikace získané ve Spojeném království, by měli zvážit, zda by nebylo vhodné získat uznání odborné kvalifikace v EU-27, dokud je Spojené království stále členským státem.

Komise zveřejnila oznámení o pravidlech EU týkajících se regulovaných povolání a uznávání odborných kvalifikací. Doporučuje v něm zejména státním příslušníkům členských států EU s odbornými kvalifikacemi získanými ve Spojeném království před brexitem, aby konzultovali příslušné vnitrostátní orgány, zda je toto uznání potřeba získat před 30. březnem 2019.